

Poučni in zabavni drobiž.

Električna razsvetljava v Ameriki. Po statističnih poročilih bilo je v Ameriki 1882. l 6000 električnih svetilnic, leta 1883 12.000, l 1884. 24 000, l 1885. 48.000, l. 1886. 96.000, l 1887. 115.000, l 1888. 150.000, l. 1889. 210.000 in 1890 pa že 225.000 električnih svetilnic. Iz tega se vidi, kako se širi električna razsvetljava v Ameriki.

Platina je od dne do dne bolj redka kovina in njena cena je vedno višja. Na Uralu na Ruskem se je dosedaj dobivalo platino pomešano z zlatom. V teh rudnikih pa ni dosti platine in da neso dobivali hkratu zlata, bi se delo ne bilo izplačalo. Poslednji čas pa baje zlata v teh rudnikih ni dosti več dobiti, platine je pa tudi malo in so se vsled tega mnogi teh rudnikov opustili. Cena platine je pa poskočila. V lasjedraških rudnikih v Mehiki je lani neki inženjer zasledil platino. Koliko jo je, se še ne ve. Če je bode dobiti v večjih množinah, utegne jej cena zopet pasti.

Vrtenje Merkurja in Venere okrog svoje osi. Dolgo se je mislilo, da se Merkur zasučje okrog svoje osi v 24 urah, kakor zemlja, Venera pa v 23 urah. Zvezdoznanec Schiparelli je pa po jako skrbnih preiskavah teh dveh planetov se prepričal, da se zavrtita okrog svoje osi skoro v istem času, kakor obhodita pot okrog solca. Iz tega sledi, da imata ta dva planeta vedno isto stran obrnjeno proti solcu kakor luna proti zemlji. Na edni strani teh dveh planetov je torej veden dan, na drugi pa nepretrgana noč. Na strani obrnjeni proti solcu je prava tropična vročina, mnogo večja nego je na zemlji v najbolj vročih krajih, na drugi strani pa mora biti silen mraz. Če so na teh dveh planetih organska bitja, biti morajo vsa drugačna, nego so na zemlji.

Vrabci v Ameriki. Leta 1850. so pripeljali prve vrabce v Ameriko, ki so pa vsi poginili. Leto pozneje so jih zopet pripeljali nekaj, ki so pa bili srečnejši. Jeli so se hitro množiti in so sedaj že prava nadloga za razne kraje. 1886 so vrabci v Ameriki se že bili razširili čez ozemlje 1.033.000 angleških štirjaških milj. Slednje leto si prisvoje kako novo pokrajino. Privadili so se dolgotrajajočemu mrazu, boleznih jih čezmerno ne pokončavajo, drugih sovražnikov se pa znajo ogibati. Hrane ne zaničujejo nobene, vendar se v Ameriki bolj žive z rastlinsko hrano nego z gosonicami in zatorej napravijo mnogo več škode po poljih in vrtih nego pa koristijo.

Novice.

— **Presvitli cesar** podaril je za popravo župnijske cerkve v Banji Loki 100 gld.

— **Deželni zbor kranjski** otvoril se je včeraj. Ob desetih dopoldne vdeležili so se deželni poslanci slovesne sv. maše v stolni cerkvi. Ob ednajstih se je deželni zbor pričel z nagovorom deželnega predsednika barona Winklerja, kateri se je v laskavih besedah spominjal bivšega deželnega glavarja, gosp. dr. Poklukarja in predstavil novoimenovanega deželnega glavarja, g. Otona Detelo z ž-ljo, da bi vsi poslanci složno delovali v korist dežela. Gosp. deželni glavar je potem v daljšem govoru se tudi spominjal bivšega deželnega glavarja dr. Poklukarja in pa umrlega poslanca barona Tauffererja ter s „slava“ in „hoch“ klici otvoril deželni zbor. Nova poslanca gg. Langer in Lenarčič sta storila obljubo, poslancema gg. Mesarju in dr. Schafferju dovoli se dopust na nedoločeni čas zaradi bolezni. Na predlog poslanca Murnika izvolita vverovateljema gg. Stegnar in baron Rechbach, rediteljema pa gg. Kersnik in baron Lichtenberg. Poslanec Murnik je poročal o volitvah poslancev iz kmetijskih občin volilnega okraja Radoljica-Kranj-ka gora, iz vrste velikega posestva in iz mest in trgov

Postojina-Vrhnika-Lož ter nasvetoval naj se volitve gg. Mesarja, Langerja in Lenarčiča potrde. Nasveti so bili brez ugovora vsprejeti. Odsekom izroči se mnogo prošenj in raznih poročil deželnega odbora. Pri volitvi odsekov izvoljeni so bili: V finančni odsek: dr. vitez Bleiweis, Kersnik, Hribar, Klun, Murnik (načelnik), Šuklje, Višnikar, dr. Vošnjak, vitez Langer, Luckmann in baron Schwegel (namestnik); v upravni in gospodarski odsek: Braune, Kavčič, Kersnik (načelnik), Lenarčič baron Lichtenberg (namestnik), Murnik Pakiž, dr. Papež, Povše, baron Rechbach in dr. Tavčar; v odsek za letno poročilo: Ervin grof Auersperg, Klein, Lavrenčič, Ogorelec, Stegnar, baron Wurzbach in Žitnik. Prihodnja seja bo v torek.

— **Osobne vesti.** Definitivnima veroučiteljema na ljubljanskih mestnih ljudskih šolah imenovana sta čč. gg. Ivan Smrekar, ki je bil doslej začasni veroučitelj, in stolni vikarij Mavrilič Šarabon. — Ravnatelj koprške gimnazije g. Jak. Babuder je dobil naslov šolskega svetovalca. — Nadučitelj v Ribnici imenovan je g. Št. Tomšič, nadučitelj v Vipavi.

Častnim občanom imenovala je šentviško-zatiška občina g. M. Grilla, c. kr. okr. glavarja v Litiji, povodom njegovega 30letnega službovanja.

— **Kipar Gangl — umobolen.** Znani genijalni domači umetnik Gangl, ki je napravil prekrasni Vodnikov spomenik in zadnji čas izdeloval veliki kip za pročelje novega deželnega gledališča, zbolel je na umu. Nesrečneža odveli so te dni v blaznico na Studenec.

— **Deželna podpora.** Deželni odbor kranjski podaril je stradajočim na Radovici 200 gld. podpore.

— **Katoliški shod v Ljubljani.** Sestavil se je začasni pripravljalni odbor, katerega naloga je delati na to, da se letos vrši v Ljubljani prvi slovenski katoliški shod.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je podaril mestni odbornik g. dr. Vinko Gregorič veliko zbirko deloma tudi jako trdno vezanih knjig „Slov. Matice“, „družbe sv. Mohorja“ in drugih. — ~~Zadaten~~ spomin na nepozabno nam zadnjo veliko skupščino v divnem Kamniku nam je poslal tamošnji g. župan, Josip Močnik, znamenit dar 50 gld., katerega je tedaj družbi obljubil požrtvovalni posestnik g. Josip Rode. — Prav razveselil nas je dar vrlih kmetovalcev iz Velikovške okolice, ki so v veseli družbi zložili za nas 6 gld. 48 kr. — Slavno „hranilno in posojilno društvo“ v Glinjah nam je naklonilo 10 gld., ono v Nabrežini pa 5 gld.; — za dom naudušeni „Zorani“ v Gradci so nam nabrali 2 gld. 40 kr., — trudoljubivi č. g. Fr. Boncelj, župnik v Drazgošah, pa nam je poslal — kakor se trudi za nas slednje leto — tudi letos 1 gld. 50 kr. kot dar dražgoških Mohorjanov. — Veseli simpatij, ki si jih pridobiva dan za dnevom v obilnejši ter trajnejši meri naša družba v prav vseh slojevih slovenskega občinstva, zabeležujemo domorodnimi čutili vsakemu in vsem svojo najpristrčnejšo zahvalo.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Občni zbor kranjskega vojaškega veteranskega kora** vršil se je pretečeno nedeljo v magistratni dvorani v navzočnosti 150 članov. Iz blagajnikovega poročila je posneti, da je bilo l 1891. 1798 gld. 29 kr. dohodkov in 1730 gld. 3 kr. izdatkov, torej konečnega preostanka 68 gld. 26 kr. Za podporo bolnim društvenikom se je izdalo 731 gld. 28 kr. za pogrebe 106 gld. za podpore vdovam in sirotam 50 gld. Skupno premoženje veteranskega kora znaša 4288 gld. 88 kr., torej 212 gld. 70 kr. več nego l. 1890. Društvenikov šteje kor koncem 1891. leta 349. Glede vdeležbe pri odkritju Radeckiga spomenika na Dunaji, je zbor sklenil posebno z ozirom na to, da šteje kor mej svojimi člani 32 sobojevnikov, kateri so se borili pod feldmaršalom Radeckim, vdeležiti se te slavnosti korporativno. Zbor se je dalje spominjal 25letnice, ki se je pretečeno leto obhajala v spomin bitke pri Kustoci ter je